

## 1. Ukraina:

- Hva har partiet gjort i perioden 2021–2025 for å styrke det ukrainske sivilsamfunnet og bidra til dokumentasjon av krigsforbrytelser begått i Ukraina?

Vi har vært en aktiv pådriver for å øke støtten til Ukraina på alle områder - og vært partiet som har gått mest aktivt inn for å øke støtten monumentalt. Vi mener Norge må ta mye mer ansvar, og ideelt sett gi tilbake alle våre ekstraordinære gassinntekter rettet mot Europa og Ukrainas kamp mot Russland, selv om vi dessverre ikke har fått gehør for dette på Stortinget. Økt støtte vil være inklusiv sivile organisasjoner, og også innenfor å øke støtten til at Ukraina kan få juridisk- og etterforskningsstøtte internasjonalt til å dokumentere russiske overgrep og forbrytelser.

- Hva vil partiet prioritere i perioden 2025–2029 når det gjelder støtte til Ukraina, styrking av det ukrainske sivilsamfunnet og støtte til dokumentasjon av krigsforbrytelser i Ukraina?

Vi vil støtte økt støtte til Ukraina på alle områder, både humanitært, juridisk, til sivilsamfunnet og til militærstøtte. Vi har nylig bedt om to ting for den nåværende tiden, og 2026: At støtten settes som gulv på minst 85 milliarder for 2026, og at handlingsrommet i handlingsregelen makses i 2025 på 50 milliarder til i år, slik at samlet støtte for 2025 blir 135 milliarder. Hvis Stortinget ikke til slutt blir enig med oss i å gi bort hele det ekstraordinære overskuddet, kan 85 milliarder som gulv ut Nansenprogrammets fastsatte periode være et minimumsnivå som vi mener er akseptabelt.

- UNHCR fraråder å sende ukrainere tilbake til et land i krig. Hva mener partiet om at Norge og Ungarn er de to eneste landene i Europa som definerer flere ukrainske territorier som trygge for tilbakesending av ukrainere?

Vi har vært helt uenige i denne avgjørelsen og flere ganger gått hardt ut mot regjeringens manglende solidaritet med Ukrainere her. Vi mener avgjørelsen bør reverseres og synes det er svært beklagelig at regjeringen er mer enige med Ungarn i dette spørsmålet enn andre europeiske land.

## 2. Sivilsamfunnsstøtte i Europa, Russland, Sentral-Asia

- Støtten til sivilsamfunn og menneskerettighetsarbeid har vært og er under press. Etter USAs dramatiske politiske endringer, er støtten til sivilsamfunn og menneskerettighetsarbeid betydelig redusert. Hvordan er dette prioritert i forrige periode, og hva mener partiet Norge bør gjøre fremover?

MDG vil øke bistanden generelt og opprettholde den på 1% uten å regne inn flyktningutgifter m.m, der disse pengene også vil gå til menneskerettighetsarbeid. Vi ser at regjeringens kutt i bistand de siste årene har ført til at flere støtteordninger rettet mot denne sektoren har vært i fare for å bli nedjustert, eller har blitt rammet.

## 3. Asyl og visum

- Hva mener partiet om retten til å søke asyl, saksbehandlingstid, og hensynet barnas beste og internasjonale forpliktelser?

MDG vil sikre at Norge fører en asyl- og oppvekstpolitikk som er **rettighetssikker, rask og barneorientert**, og som fullt ut **respekterer våre internasjonale forpliktelser**.

- Vi vil verne og styrke asylretten. MDG går inn for å **grunnlovsfeste retten til å søke asyl**, sikre at Norge ikke returnerer mennesker til utrygge land, og at vi respekterer våre internasjonale forpliktelser. Vi vil bidra til et mer rettferdig, felleseuropeisk asylsystem og utvikle trygge, lovlige innreisemuligheter – uten pushbacks og med ivaretagelse av menneskerettighetene.

- Asyl- og oppholdssaker skal behandles **raskt og grundig**. Vi vil styrke kapasiteten i forvaltningen (bl.a. UDI) for å få ned ventetiden i mottak, sikre forutsigbarhet og rettssikkerhet, samt fjerne unødige hindringer som urimelige gebyrer og inntekts-/dokumentasjonskrav som forsinker familiegjenforening.
- **Barnets beste skal veie tyngst** i alle vedtak som berører barn. MDG mener Barnekonvensjonen skal gå foran innvandringspolitiske hensyn. Vi vil overføre ansvaret for **enslige mindreårige asylsøkere** til barnevernet, styrke oppfølgingen av barn i og etter mottak, og sikre **rett til plass i ordinær barnehage for barn på asylmottak og papirløse barn**. Vi vil også unngå automatiske utvisninger av foreldre der det strider mot barnets beste,

- Hva er partiets holdning til utstedelse av langvarige Schengenvisa til menneskerettighetsforsvarere?

Vi er positive til det. Det er i tråd med vår politikk om å beskytte menneskerettighetsforkjempere, styrke demokratiet og åpne for flere trygge, lovlige innreisemuligheter. Vi vil at Norge – i samarbeid med EU/Schengen – etablerer en forutsigbar ordning med **flerårige, multinnreise-visum** for dokumenterte menneskerettighetsforsvarere der det foreligger sikkerhetsbehov.

**Dette vil vi jobbe for:**

- Hurtigspor i akutte saker og enkel, trygg saksbehandling.
- **Flerårig gyldighet (f.eks. 2–5 år)** og mulighet for flere innreiser.
- Gebyrfritak og målrettet veiledning i samarbeid med seriøse MR-organisasjoner.
- Tydelige kriterier, solide sikkerhets- og risikovurderinger og personvern.
- At visumordningen **supplerer, ikke erstatter**, retten til å søke asyl.

Kort sagt: MDG har en tydelig og god politikk for å verne menneskerettighetsforkjempere – og vi støtter langvarige visum som et konkret, effektivt verktøy for deres trygghet og mobilitet.

- UNHCR har bedt Norge ta imot 5000 overføringsflyktninger, mens Norge har reduserer hvert år. Hva er partiets holdning til dette?

MDG ønsker å ta imot flere kvoteflyktninger enn i dag. Som et minimum bør Norge følge FNs anbefalinger, og i år med få asylsøkere bør Norge kompensere med å ta inn flere kvoteflyktninger.

#### **4. Likestilling og diskriminering:**

- På hvilken måte har partiet bidratt til å sikre forebygging av vold i nære relasjoner og oppfølging av voldsutsatte i Norge? Her under tiltak som bidrar til at forhold som bosted eller minoritetstilhørighet (etnisk, språklig, religiøs, kjønn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk) ikke blir avgjørende. Hva ønsker partiet å gjøre i kommende periode?

I Stortinget foregående periode har vi blant annet foreslått å opprettholde og styrke barnehus, krisesentre og krisetilbud til ofre for vold i nære relasjoner i alle deler av landet, blant annet gjennom bedre rammevilkår, vært med å beslutte en opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner.

Det er avgjørende å følge opp og forebygge alvorlige lovbrudd med store konsekvenser for de som rammes, som blant annet når det skjer vold og overgrep i nære relasjoner. Vi vil derfor styrke krisesentre, overgreps- og voldtektsmottakene, og bygge ut behandlingstilbudet for utsatte og overgripere. Alle som møter barn og mennesker i utsatte situasjoner skal ha med seg en grunnleggende kompetanse i å ivareta voldsutsatte og snu de onde sirklene dette kan sette i gang.

Konkret vil vi

- styrke og innføre målrettede tiltak for å bekjempe vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.
- styrke statens barnehus, krisesentre og tilbud til ofre for vold i nære relasjoner i alle deler av landet, gjennom bedre rammevilkår og samarbeid.

- styrke politiets arbeid mot vold i nære relasjoner og etablere flere RISK-spesialenheter (risikoanalyse og kriminalitetsforebygging av vold i nære relasjoner). Målet er at RISK er et landsdekkende program innen 2026.
- styrke kunnskapsgrunnlaget om koblingen mellom vold og overgrep mot dyr, og vold og overgrep mot barn og i nære relasjoner, og sikre at barnevernet blir varslet når omsorgspersoner blir dømt for vold mot dyr.

• Hva er de viktigste tiltakene ditt parti har gjennomført for å sikre at lhbtq+-personer i Norge får oppfylt sine grunnleggende menneskerettigheter? Hva er de viktigste tiltakene ditt parti ønsker å iverksette i kommende periode?

Vi jobber på for blant annet innføring av en tredje juridisk kjønnskategori, forbud mot konverteringsterapi og kompetanseheving i helse- og sosialtjenestene på LHBTI+-feltet.

• Ønsker ditt parti å bidra til at høstens valgkamp er fri for hat og desinformasjon knyttet til kjønn og seksualitetsmangfold?

Ja, absolutt! Vi vil alltid stå i bresjen for skeive minoriteter når politikere og andre nærer opp under hat og desinformasjon, både i det offentlige ordskiftet og på våre interne arenaer. Hets/desinformasjon mot særlig transpersoner fører til reell vold og utrygghet – derfor har vi blant annet hatt utspill om å gi asyl til forfulgte transpersoner fra USA. I Oslo la vi en hel valgkampuke (11.–17. august) til Pridehuset i Oslo, med skolering og arrangementer som “Grønn mobilisering mot ytre høyre”, med lav terskel for deltakelse, trygg ramme og tydelig motstand mot hets.

## 5. Desinformasjon og demokrati

• Hva vil partiet prioritere i perioden 2025–2029 for å hindre desinformasjon og andre utenlandske påvirkningskampanjer rettet mot Norge?

Kunstig intelligens vil også forrykke maktbalansen i samfunnet og øke utfordringer med falske nyheter og desinformasjon. De som ikke klarer å holde seg oppdatert eller ha god kildekritikk risikerer å havne utenfor. Derfor må vi være i forkant med regulering og bruke føre-var-prinsipper for å sikre en sunn utvikling.

Vi vil innføre en effektiv lovpålagt regulering av sosiale medier i Norge, for å motvirke hatprat, radikalisering og bevisst spredning av desinformasjon fra fremmede makter. Arbeide for å styrke reguleringen av sosiale medier på tvers av EU/EØS-området, med fokus på å kvele hatprat og antidemokratisk manipulasjon basert på løgn.

## **6. Menneskerettigheter i norske fengsler**

- Hva har partiet gjort i perioden 2021–2025 for å styrke menneskerettighetene i norske fengsler, særlig med tanke på faktisk isolasjon, tilgang til fellesskap og psykisk helsevern for innsatte?

Vi har satt av mer penger i vårt alternative budsjett for å få flere ansatte på plass, øke sosial- og helsefaglig innhold i fengslene med flere ansatte og å ruste opp gamle fengsler. Vi har kritisert regjeringen for å tillatte ulovlige nakenransaker av innsatte, overvåking av samtaler og bruk av ulovlig isolasjon, og vil fortsette å kjempe mot dette.

- Hva vil partiet prioritere i perioden 2025–2029 for å sikre at innsatte får tilstrekkelig tid utenfor cellen, bedre tilgang til sosial kontakt og et styrket psykisk helsevern i norske fengsler?

Vi vil bevilge flere midler til kriminalomsorgen for å bedre soningstilbudet, redusere bruken av isolasjon til et absolutt minimum, og sikre at menneskerettigheter og behov for aktivitet, helsehjelp, oppfølging og sosial kontakt blir oppfylt. Vi vil også sikre fengslenes arbeid med psykisk helsevern tilstrekkelig med ressurser til at all bruk av tvang gjøres på en respektfull, kompetent og hensynsfull måte til det beste for pasienter som har behov for å bli ivaretatt. Ikke minst trengs det et samhandlingsløft

mellom offentlige, private og frivillige aktører for bedre tilbakeføring og mer helhetlig planlegging før, under og etter soning.

## 7. Urfolk og nasjonale minoriteter

- Hva har partiet gjort i perioden 2021–2025 for å sikre samers og nasjonale minoriteters rettigheter, inkludert konsultasjon i arealinngrepssaker, vern mot hatprat og diskriminering, og styrking av språk og kultur?

MDG har vært pådriver i rettighetsspørsmål knyttet til urfolk og nasjonale minoriteter, særlig da vi hadde en representant i KKK.

Kort oppsummert – dette er det MDG faktisk har gjort/presset på for i 2021–2025 når det gjelder samers og nasjonale minoriteters rettigheter:

### Konsultasjon og arealinngrep

- **Fosen/Melkøya: press for menneskerettigheter og bedre prosesser.** Vi var det første partiet som tok opp at Fosen-saken måtte opp i komitéen. Den ble senere behandlet, med flertall om at regjeringen må ta lærdom av saken. For MDG var det viktig å få fram at det var aktivistene som løftet saken, og at det er oppsiktsvekkende at energiministeren initierte en prosess med meklings først etter at urfolks rettigheter ble satt på agendaen gjennom store demonstrasjoner. Se <https://www.nrk.no/sapmi/mdg-tar-opp-fosen-saken-i-kontroll-og-konstitusjonskomiteen-1.16661900> og <https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2023-2024/inns-202324-433s.pdf> I behandlingen av Melkøya-saken (Snøhvit Future) i 2025 sto MDG bak merknader og forslag som løftet risikoen for nye menneskerettsbrudd mot samene, pekte på mangelfulle konsultasjoner, ba om alternativer til kraft fra land (bl.a. CCS) og fremmet avslag på vindkraftsøknader som griper inn i reinbeite og urørt natur – «for å unngå en ny Fosen-sak». [Stortinget](#)
- **Oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonen:**

- I Stortingets komitéinnstilling til oppfølgingen (Innst. 30 S 2024–2025) var MDG blant partiene som slo fast at prosjekter ikke skal krenke urfolks- og minoritetsrettigheter, og at det trengs klare rammer og praksis som ivaretar samiske rettigheter i forvaltningen (inkludert føringer om reindrift og sjøsamiske interesser). [Stortinget](#)

Knyttet til Sannhets- og forsoningskommisjonen, har MDG vært med å fremme/skrive 93 forslag knyttet til saken, hvorav 17 ble vedtatt. Det viktigste for MDG var å utvidere konsulasjonsretten for samene og få på plass et kventing. Se <https://www.ruijan-kaiku.no/tok-til-orde-for-a-utrede-et-kventing/> og tekst skrevet i forkant av behandlingen <https://www.dagsavisen.no/kommentar/forsoning-forutsetter-politisk-ending/4923586>

I innstillingen fra KKK til Sannhet og forsoning, er det delt opp i ulike områder, også språk, kultur, demokrati, som MDG er med på å fremme. Går an å sjekke ut. Forslag fra side 93. <https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2024-2025/inns-202425-030s.pdf>

- **Vind og verneområder:** MDG-forslag i Stortinget (Dok 8:79 S 2022–2023) ba om å si nei til Davvi vindkraftverk nettopp fordi det berører *samiske reindriftsområder* og et hellig samisk fjell (Rásttigáisá). [Stortinget](#)
- **Konsultasjoner i verne-/arealsaker:** Når Stortinget behandlet naturvern og forvaltning, ble Sametingets konsultasjonsrolle og behovet for reell medvirkning/kunnskapsgrunnlag understreket; MDG har knyttet dette til konkrete saker (Fosen/Melkøya) og verne-/kraftprosesser. [Stortinget+1](#)

### Vern mot hatprat og diskriminering

- **I forsoningsoppfølgingen:** MDG støttet merknader om kunnskapsløft, bedre tjenester og rettsvern som oppfølging av kommisjonens funn – herunder arbeidet mot diskriminering av samer og nasjonale minoriteter. (Se Innst. 30 S 2024–2025.) [Stortinget](#)
- Egen politikk mot rasisme/hatkriminalitet: MDG har foreslått konkrete virkemidler mot diskriminering og etnisk profilering (bl.a. kvitteringsordning ved

kontroller), og løfter eksplisitt kamp mot hatprat i partiets politikk. Vi har blant annet fremmet [representantforslag om rasismeparagraf og tryggere offentlige rom](#). Se også denne om arbeidet mot hets/hatprat:

[https://www.tv2.no/mening\\_og\\_analyse/krever-at-store-tar-pst-grep/15616634/](https://www.tv2.no/mening_og_analyse/krever-at-store-tar-pst-grep/15616634/)

- **Offentlig press i Fosen-saken:** MDG-lederen kalte regjeringens passivitet «skammelig» og støttet aksjonene som påpekte brudd på urfolksrettigheter – et tydelig politisk press mot samehets og rettighetskrenkelser. (Nyhetsdekning). [Aftenposten](#)

### Språk og kultur

- **Programfestet styrking:** I partiprogrammet 2021–2025 har MDG et eget kapittel om *urfolk og nasjonale minoriteter* samt *språk/kultur*, med mål om å styrke samiske/kvenske språk og kulturinstitusjoner. [mdg.no](#)
- **Stortingets oppfølging av språk/kultur:** I Innst. 30 S (2024–2025) støttet MDG merknader om tiltak som styrker sjøsamiske interesser, samisk språk og kultur (barnehage/skole, lærerrekuttering, språkprosjekter), samt kvenske og skogfinske språk/kultur (f.eks. mentorordninger, institusjons- og kulturarvsatsinger). [Stortinget](#)
- **Språkløvgivning:** Stortinget vedtok i 2023 omfattende endringer i samelovens språkregler; dette inngår i rammen for styrkingen av samiske språk som MDG har ønsket og politisk støtter. [Stortinget](#)

### Eksempler på MDG-initiativ og posisjoner (utvalg)

- **Forslag/merknader som skjerper hensynet til samiske rettigheter i arealsaker:** Melkøya-innstillingen i 2025 (flere forslag sammen med SV, V, R m.fl. – inkl. avvisning av vindprosjekter i *reinbeite/urørt natur*). Stortinget
- **Nei til Davvi vindkraftverk av hensyn til samisk reindrift og hellige fjell:** Dok 8:79 S (2022–2023). Stortinget
- **Offentlig press i Fosen-saken:** uttalelser/medieopptredener og støtte til aksjoner for å håndheve urfolksrettighetene. [Aftenposten](#)

- Hva vil partiet prioritere i perioden 2025–2029 for å hindre nye Fosen-saker, styrke tilliten mellom myndighetene og urfolk/nasjonale minoriteter, og sikre et effektivt vern av deres rett til kultur, språk og identitet?

Som både FNs klima- og naturpanel har understreket, er urfolks- og lokalkunnskap grunnleggende i møte med klimaendringene. Fosen-saken viste hvordan urfolks rettigheter fortsatt krenkes, noe det er på høy tid at staten tar på alvor. Vi vil være pådrivere for å ta det nødvendige oppgjøret som Sannhets- og forsoningskommisjonen etterspør. Fosen-saken må også ses i sammenheng med pågående Melkøya og Repparfjord.

Vi har mange konkrete punkter for å sikre et effektivt vern av urfolk i Norge sin rett til kultur, språk og identitet:

1. Gjøre samenes nasjonaldag til offisiell fridag i Norge.
2. Styrke og lovfeste konsultasjonsordningen mellom staten og Sametinget, og gi Sametinget forslagsrett i Stortinget.
3. Innføre prosedyrer for å gi forutsigbarhet i økonomiske spørsmål for Sametinget og andre samiske budsjettområder.
4. At regjeringen årlig skal rapportere til Stortinget om oppfølgingen av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport.
5. Etablere et nasjonalt kompetansesenter om fornorskingspolitikk og urett, med ansvar for forskning, dokumentasjon, formidling og forsoningsarbeid.
6. Styrke opplæringen i og videreformidlingen av duodji, joik, matsystemer, tradisjonell kunnskap, samisk verdensforståelse og åndelighet, samt mangfold innen kirkeliv.
7. Utrede et permanent rådgivende organ for regjeringen i saker som angår nasjonale minoriteter, herunder former for medbestemmelse.
8. Styrke skogfinske, samiske og kvenske/norskfinske kulturinstitusjoner, kulturorganisasjoner og kunstner- og kulturmiljøer, samt støtteordningene for driftstilskudd og prosjektilskudd til nasjonale minoriteter.

9. Jobbe for at det utvikles undervisningsmateriell til skole og barnehage som kan brukes for å gi opplæring om kveners historie, kultur og rolle i Norge.
10. Styrke forskning og formidling om urfolk og nasjonale minoriteters historie, språk og kultur i skoler, universiteter, museer, arkiver og kulturinstitusjoner.
11. Gi kvenske/norskfinske og skogfinske kulturminner et lovfestet vern på linje med samiske kulturminner og etablere Norsk Skogfinsk Museum/Norjan metsäsuomalaismuseo som et nasjonalt kultur- og kunnskapssenter.
12. At navneloven endres med hensyn til krav om antall slektsledd, slik at skogfinner og kvener/norskfinner ikke blir forhindret fra å ta tilbake etternavn som har blitt fornorsket.
13. Gi reindriften stabile økonomiske rammevilkår og samtidig sikre god dyrevelferd og forvaltning av beiteområder.
14. Lovfeste sjøsamenes rett til å høste de marine ressursene basert på Norges folkerettslige forpliktelser overfor samene som urfolk.
15. Styrke arbeidet for å beskytte og bevare urfolks og andre minoriteters rettigheter internasjonalt, og sikre oppreisning og unnskyldninger for urett begått mot urfolk og minoriteter, slik som for eksempel rom- og romanifolk.
16. Prioritere arbeid i skole og andre miljøer for å motvirke antisemittisme og antisiganisme. Det skal være trygt å være jøde, kven/norskfinne, skogfinne, rom, romanifolk/tater og same i Norge.
17. Bidra til at det norske romfolkets kultur ivaretas og videreføres, og støtte arbeid som setter søkelys på romanifolkets og romenes historie og kultur i Norge, inkludert språkene romani og romanés.

## **8. Oljefondet, investeringer og sanksjoner**

- Vil partiet i perioden 2025–2029 jobbe for at Oljefondet trekker seg ut av selskaper som bryter folkeretten og norske sanksjoner?

Ja! Dette er vi og vi vil fortsette å være en aktiv pådriver for. Dagens retningslinjer og etikkrådfunksjonen er utilstrekkelig, som vi jo har sett svært tydelig nå i august. Vi

ønsker langt strengere krav til etiske retningslinjer, og økt fokus på bærekraft i alle investeringer.